

Nr 666

Av herr **Senander m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 197, med förslag till lag om skiljedom i viss arbetstvist.

I propositionen föreslås att riksdagen skall bevilja Kungl. Maj:t fullmakt att tillgripa tvångsskiljedom i den pågående sjöbefälskonflikten. Därest riksdagen bifaller propositionen har tvångsskiljedomsförfarandet för första gången vunnit fotfäste i svensk lagstiftning. Tidigare har visserligen ett likartat förslag framförts av regeringen, nämligen i sjuksköterskekonflikten år 1951, men genom att uppgörelse träffades innan riksdagen tagit ställning till förslaget förföll frågan.

Lagförslaget är ett direkt handtag åt Redareföreningen i konflikten och i samma mån en utmaning mot sjöbefälet. Det rimmar dåligt med regeringens ofta deklarerade uppfattning, att parterna på arbetsmarknaden själva bör avgöra sina intressefrågor genom frivilliga överenskommelser. Inte heller kan man bringa den bryska åtgärden i överensstämmelse med de vackra lovsånger, som, inte minst från statsmakternas sida, uppstämmer över sjöfolkets mod och offervilja även i de mest kritiska lägen för att trygga folkförsörjningen. Det är i hög grad anmärkningsvärt att regeringen på tvångsingripandets väg söker beröva en löntagargrupp rätten att vägra sälja sin arbetskraft för underbetalning.

Motiveringen för förslaget är att en arbetsinställelse av sjöbefälet praktiskt taget skulle lamslå sjöfarten med svenska fartyg med därav följande synnerligen allvarliga återverkningar för vårt lands ekonomiska liv. Men ett sådant omdöme kan användas beträffande flertalet arbetskonflikter. Man kan inför detta fråga sig, om regeringen som konsekvens härav står i begrepp att genomföra allmän tvångsskiljedom. Frågan ligger nära till hands, så mycket mera som regeringen, genom att koppla in kollektivavtalslagen i nu förevarande fall, tycks vara inne på vägen till en utvidgning av kollektivavtalslagstiftningen att gälla även andra konflikter än de som uppstår under gällande avtalsperiod.

Regeringen borde i stället för att lagstifta mot löntagarparten — ty i verkligheten är det inte fråga om en åtgärd som träffar båda parterna — enligt vår mening ha använt sitt inflytande till att förmå redarna att träffa en rimlig uppgörelse med sina nu berörda anställda. Ansvar för konflikten vilar nämligen på dem. De kan inte åberopa sig på ett trängt ekonomiskt läge. Rederierna har sedan många år tillbaka skördat jättepåfiter

och gör det alltjämt. I trots härav har de vägrat att visa det tillmötesgående mot sina anställda som man haft rätt att fordra av dem. Om någon part skall göras ansvarig för de allvarliga återverkningarna av en konflikt på landets ekonomi så är det redarna. Att regeringen under dessa förhållanden nu föreslår åtgärder som drabbar den part, som endast har sin arbetskraft att existera på och därför kräver en rimlig ersättning för sitt arbete, är minst sagt märkligt.

Vi är principiella motståndare till tvångslagstiftningar av det slag som det här är fråga om. Tidigare har vi gett denna vår mening till kända be-
träffande kollektivavtalslagen. Ingenting har inträffat som kan föranleda oss att ändra uppfattning. På grund härav och med hänvisning till vad vi i övrigt anfört får vi anhålla,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 197 med förslag till lag om skiljedom i viss arbetstvist.

Stockholm den 11 maj 1955

Knut Senander

Gustav Johansson

Helmer Holmberg
